

Uke 3, forelesning 1

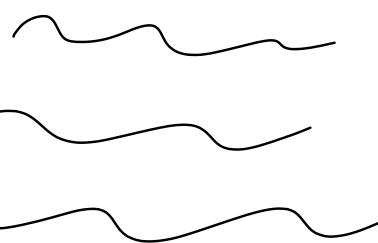
Wednesday, 9 January 2019 13:35

Å skrive bevis

Et bevis er en rekke logiske argument som starter med en hypotese og avslutter med en konklusjon.

Hvert steg må begrunnes med

- hypotesen
- aksiomene
- tidligere teorem
- definisjonene
- tidligere steg
- regler i logikk

Bevis.

Direkte bevis:

hypotese $\rightarrow$ konklusjon
 P Q

Indirekte bevis:

Vil utelukke at P er sann samtidig som Q er usann.

Antar P sann og Q usann

viser at man får en motsigelse.

Merk at et direkte bevis av det kontrapositive ikke er det samme.
 Består av ikke $Q \Rightarrow$ ikke P .

IA 1 For ethvert par av distinkte punkter P og Q , så eksisterer det en unik linje l slik at både P og Q ligger på l .

IA 2 For enhver linje l finnes det minst to distinkte punkt P og Q slik at P og Q ligger på l .

IA 3 Det finnes tre punkt som er ikke-kollinear.

Definisjon: To linjer skjærer hverandre dersom det eksisterer et punkt som ligger på begge linjene.

Definisjon: To linjer l og m er parallell dersom det ikke eksisterer et punkt P slik at P ligger både på l og m .

Teorem 2.6.2 Linjer som ikke er parallell skjærer hverandre i ett punkt.

Omformulering: Dersom l og m er to ikke-parallele linjer, så eksisterer det et unikt punkt P slik at P ligger både på m og l .

Bevis. La l og m være to linjer slik at $l \neq m$ og $l \nparallel m$. Skal vise at:

1. Det finnes et punkt P som ligger både på m og l .
2. Det finnes kun et slikt punkt.

1. Ved negasjon av definisjonen av Parallele linjer, så vet man at det eksisterer et punkt P slik at P ligger både på l og m .

2. Anta at det eksisterer et punkt Q , som ikke er P , slik at Q også ligger på l og m .

(RAA). Da er linjen l den unike linjen slik at P og Q ligger på l (IA1), og linjen m er også den unike linjen

Forst, hva gir hypotesen deg?

Hva trenger du å vise?

(For å rydde i tankene og forklare leseren hva man skal gjøre.)

Direkte bevis

Indirekte bevis (RAA)

slik at P og Q ligger)
 på m . Så $l = m$
 (unikhet). Men dette
 motsier hypotesen om
 at l og m er to ulike
 linjer. Derfor må antagelsen
 forkastes, og konklusjonen
 er at det ikke finnes et
 slik punkt Q .

Kapittel 3 Aksiomer for plangeometri

3.1

Udefinerte begrep:

- punkt
- linje
- avstand
- halv-plan
- vinkel mål

Aksiom 3.1.1 (NG1) Eksistenspostulater
 Samlingen av alle punkt er en
 ikke-tom mengde. Det er mer enn
 et punkt i den mengden.

Definisjon 3.1.2

Mengden av alle punkt kalles planet.
 Notasjon: $\mathbb{P}$

Aksiom 3.1.3 (NG2) Insidenspostulater
 Enhver linje er en mengde bestående

er punkter. For ethvert par av punkter A og B , så finnes det akkurat en linje l slik at $A \in l$ og $B \in l$.

Notasjon linje: $\overleftrightarrow{AB}$

Definisjon av "å ligge på" / "være insident"
Et punkt P ligger på l dersom $P \in l$. med 4:

Definisjon av eksternt punkt:

P er et eksternt punkt til linjen l dersom P ikke ligger på l .

Definisjon av to parallelle linjer:

To linjer m og l er parallelle, $l \parallel m$, dersom det eksisterer et punkt P som ligger både på m og l .

$(l \cap m = \emptyset)$

Teorem 3.1.7 Hvis l og m er to ulike, ikke-parallele linjer, så eksisterer det ett punkt P slik ligger både på l og m .

Bevis: Beviset er det samme som i insidensgeometri. Bruk N62.

Har enten $l=m$, $l \parallel m$ eller

$$l \cap m = \{P\}.$$

3.2 Avstand og linjelpostulatet
Hvordan antar vi om avstand?

Aksiom 3.2.1 (NG3) For et hvert par av punkter P og Q , så eksisterer det et reelt tall PQ , kalt avstanden fra P til Q .

For enhver linje l så er det en en-til-en korrespondanse fra l til $\mathbb{R}$ slik at dersom P og Q er punkter på l som korresponderer med reelle tall x og y , respektivt, så vil $PQ = |x - y|$.

Fem definisjoner $\overset{\circ}{A}, \overset{\circ}{B}, \overset{\circ}{C}$

3.2.2 Tre punkter $\overset{\circ}{A}, \overset{\circ}{B}, \overset{\circ}{C}$ er kollinear dersom det eksisterer en linje l slik at $A, B, C \in l$.

3.2.3 La A, B og C være tre ulike punkter. Punktet C er mellom A og B dersom A, B og C er kollinear og $AC + CB = AB$.

Notasjon: $A * C * B$

2.11 linjesegment

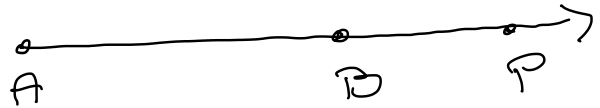
3.2.4 Linjestykker

Et linjestykke, $\overline{AB}$, er defineret som

$$\overline{AB} = \{A, B\} \cup \{P \mid A * P * B\}.$$

En stråle, $\overrightarrow{AB}$, er defineret som

$$\overrightarrow{AB} = \overline{AB} \cup \{P \mid A * B * P\}$$

3.2.5 Længden af segmentet $\overline{AB}$ er AB (afstanden fra A til B).

To segmenter $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$ er kongruente ($\overline{AB} \cong \overline{CD}$) dersom de er lige lange.

3.2.6. A og B kaldes endepunkterne til $\overline{AB}$, og alle andre punkt mellem A og